

ХОМЕОПАТИЧЕН КОМПАС

Информационен бюлетин за хомеопатия и интегративна медицина

© Всички права запазени

Година VIII • 2020 • септември • брой 84, разпространява се безплатно

В знак на уважение и почит към паметта на д-р Питър Фишър*

НАУЧНИ ДОКАЗАТЕЛСТВА & ХОМЕОПАТИЯ

Д-р Питър Фишър, Обединено кралство

Хомеопатията е на повече от 200 години, използва се от десетки хиляди лекари и от над 500 милиона пациенти по целия свят. Това я прави една от най-популярните форми на интегративната медицина. [1] Тя се основава на концепцията за „лечение на подобното с подобно“ (на латински *similia similibus curentur*). Хомеопатичното лечение има за цел да стимулира и насочи способността на организма към самолечение чрез предизвикване на реакция. Тялото реагира на стимули, които имат физиологични въздействия (лекарства или токсини), като се опитва да поддържа хомеостаза (стабилна вътрешна среда). Хомеопатията използва този ефект за терапевтични цели.

Научният скептицизъм към хомеопатията възниква от факта, че тя използва силно разреждени субстанции. Съществува голям обем от проучвания по този въпрос: при скорошен преглед на фундаментални изследвания върху силно разреждени хомеопатични медикаменти са открити 98 повторения на експерименти, от които над 70% са положителни. Методите, използвани за приготвяне на хомеопатични медикаменти, са изключително подобни на тези, използвани в най-съвременните нанотехнологии. Освен това се натрупват все повече доказателства, че наночастиците имат решаваща роля за действието на хомеопатичните медикаменти.

Научната литература съдържа предклинични и клинични доказателства за ефективността на хомеопатията, включително исторически, обсервационни, сравнителни и рандомизирани клинични проучвания с добри резултати, които показват също така нейната по-голяма безопасност, одобрението ѝ от страна на пациентите, достъпността ѝ и спестяването на разходи. Хомеопатията често се използва „за лечение на пациента, а не на болестта“, защото засилва защитните сили и устойчивостта на гостоприемника, а не убива микробите или не блокира патофизиологичните процеси. Тук има припокриване с други области на фармакологията и токсикологията, включително широко наблюдаваното явление хормеза (парадоксални, стимулиращи или благоприятни ефекти на ниски дози токсини) [2]. Хорметичната крива на дозовия отговор е нелинейна: J – оформена с линейна дозова зависимост при високи дози (валът), но с обърнат дозов отговор, т.е. благоприятна или стимулираща (куката) при ниски дози. Идентифицирани са над 10 000 експеримента, които свидетелстват за хормеза и които показват, че хомеопатията влияе значително върху лечебния процес. [3]

Проведени са висококачествени проучвания за използването на хомеопатията в 11 страни. [4] Две от тях констатираат, че в Обединеното кралство, съответно 3,1% и 9,8% (годишно) от населението, са използвали

В БРОЯ ЧЕТЕТЕ:

**Нови изследвания
и хомеопатия**

НАУЧНИ
ДОКАЗАТЕЛСТВА &
ХОМЕОПАТИЯ

Д-р Питър Фишър,
Обединено кралство

Немски
хомеопатичен
съюз (DHU)

ХОМЕОПАТИЯ ПРИ
НЕСПОКОЙСТВИЕ С
ТРЕВОЖНОСТ

стр. 6

В помощ на
практиката

ПРИЛОЖЕНИЕ НА
ХОМЕОПАТИЯТА В
СТОМАТОЛОГИЧНАТА
ПРАКТИКА

Д-р Хорхе Манреса,
Испания

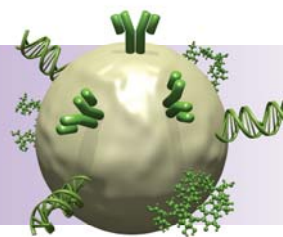
стр. 7

Хомеопатията
по света

Д-Р МИШЕЛ
РУБИРОЛА – ЕДИН
ХОМЕОПАТ В
КМЕТСТВОТО НА
МАРСИЛИЯ

стр. 9

Нови изследвания и хомеопатия

НАУЧНИ ДОКАЗАТЕЛСТВА & ХОМЕОПАТИЯ

Д-р Питър Фишър, Обединено кралство

хомеопатия. Във Франция, пак на годишна база, 10,2% от цялото население и 18% от децата на възраст 0–4 години използват хомеопатия. 43,5% от френските здравни специалисти предписват хомеопатия като често я комбинират с конвенционални медикаменти. Данните от Национално здравно проучване, проведено на федерално ниво в САЩ и анализирани от екип от Харвард, показват, че около 7 милиона американци използват хомеопатия годишно, като техният брой показва тенденция към стабилен растеж. Американците използват хомеопатия главно при УНГ проблеми и я смятат за по-ефективна от хранителните добавки. [5] Демографията на потребителите на хомеопатия е еднородна в международен план: това са главно жени, с добро образование и водещи здравословен начин на живот. [6]

Последствия за общественото здраве от използването на хомеопатия

Полифармацията (употребата на множество лекарства), особено при възрастни хора, е голямо предизвикателство за медицината. Това включва опиатни аналгетици (обезболяващи), психотропни лекарства (включително транквиланти, антидепресанти и таблетки за сън) и антибиотици. Прекомерната употреба на антибиотици доведе до мащабна глобална криза на антимикробната резистентност: ефективните антибиотици намаляват. Има сериозни научни доказателства, че интегрирането на хомеопатията в медицинската практика намалява употребата на всички тези небезобидни групи лекарства.

Най-голямото сравнително проучване за ефективността на хомеопатията, публикувано до мо-

мента, е проучването EPI3. Това е национално проучване, проведено във Франция и координирано от Катедрата по фармакоепидемиология на Университета в Бордо. То включва 6 379 пациенти от 804 медицински практики. Прави се сравнение на резултатите от лечението на пациенти, които посещават семейни лекари с конвенционални, хомеопатични или смесени практики по повод заболявания на опорно-двигателната система, инфекции на горните дихателни пътища, нарушения на съня, тревожност и депресия. Сравнението е на база клинична полза, медицински грижи и лечение, нежелани лекарствени реакции и загуба на терапевтични възможности. Пациентите в отделните групи са със сходни характеристики с изключение на хроничността на заболяването им, която е по-голяма в хомеопатичната група. Пациентите, лекувани с хомеопатия, са показали сходни клинични резултати с конвенционално лекуваните пациенти, но са приели наполовина от количеството нестероидни противовъзпалителни средства (НСПВС) в сравнение с тях, показали са по-малко нежелани лекарствени реакции, свързани с НСПВС и при тях няма загуба на терапевтична възможност. [7]

Друго проучване от серията EPI3 дава аналогичен резултат. То показва, че пациентите, които се консултират със семейни лекари, с квалификация по хомеопатия, използват значително по-малко антибиотици и антипиретици / противовъзпалителни средства за инфекции на горните дихателни пътища, отколкото тези, които посещават семейни лекари, които предписват само конвенционални лекарства като клиничните резултати от лечението са сходни. [8] Тази констатация е от съществено значение за общественото здраве, тъй като анти-

Директор на изданието: д-р Иван Несторов
Главен редактор: Мария Джамбова
Редакционна колегия: д-р Валя Грудева,
д-р Ерна Хаджолян, д-р Иван Несторов,
д-р Кирил Добрев, Мария Джамбова

Издава: ЦОПХ ЕООД
София 1618, ул. „Иван Сусанин“ № 53
тел.: 02 999 51 05
e-mail: info@homeopath.bg
Предпечат и електронно оформление:
ИСМ Компания ЕООД

Отговорност за статиите носят техните автори!

Съветите в бюлетина дават представа и общи понятия за лечение с методите и средствата на интегративната медицина.

микробната резистентност вече е основен глобален проблем. Една от основните причини е прекомерната употреба на антибиотици при инфекции на горните дихателни пътища. Подобни резултати са получени и при сравнение на лечението на състояния на тревожност, депресия и разстройства на съня. [9]

Сравнително изследване за оценка на ефективността

Сравнителното изследване за оценка на ефективността проучва ефективността на лечението в реални ситуации, за разлика от изкуствените условия, често налагани при рандомизирани контролирани проучвания като се сравняват резултатите между отделни групи от пациенти (често наричани „коHORTи“), които получават различни лечения. Съществуват няколко такива хомеопатични изследвания, които сравняват резултатите от лечението на пациенти, които посещават семейни лекари, практикуващи само конвенционална медицина и пациенти, които се лекуват при семейни лекари, които интегрират хомеопатията в своята практика:

Многонационално сравнително проучване за оценка на ефективността обхваща 30 лекарски практики в шест клинични центъра в четири страни, включително Великобритания, които лекуват пациенти с остри респираторни проблеми. Отговорът на 14-тия ден е 82,6% в полза на хомеопатията в сравнение с 68% в полза на конвенционалното лечение. Честотата на нежеланите лекарствени реакции при конвенционалното лечение е 22,3% срещу 7,8% при хомеопатичното лечение. Това проучване включва 1 577 пациента, от които 857 са получили хомеопатично и 720 конвенционално лечение. Освен това, при лекуваните с хомеопатия, е настъпило подобрение значително по-бързо. [10], [11]

Trichard et al. сравняват „хомеопатичната стратегия“ с „антибиотичната стратегия“ в рутинната медицинска практика при лечението на рецидивиращ остър рино-фарингит при 499 деца на възраст между 18 месеца и 4 години. [12], [13] Семейните лекари, които използват хомеопатия, имат значително по-добри резултати: по-добра клиничната ефективност, по-малко усложнения, по-добро качество на живот на родителите и по-малко време, загубено от работа, както и по-ниски разходи за социално осигуряване.

Група от медицинския център „Чарити“ на университета в Берлин сравнява клиничните резултати на лекари хомеопати и семейни лекари, които практикуват конвенционална медицина при лечение на често срещани в общата практика хронични

заболявания (възрастни – главоболие, болки в долната част на гърба, депресия, безсъние, синусит; деца – атопична астма, дерматит, ринит) . [14], [15] Лекуваните пациенти са 493. 101 от лекарите са хомеопати, 59 практикуват конвенционална медицина. Характеристиките на пациентите, лекувани от двете групи лекари, са сходни. Изводът от проучването е, че пациентите потърсили хомеопатично лечение са получили по-добри резултати от лечението на сходна цена.

Икономическа ефективност

Икономическият анализ на EPI3 се базира на три вида разходи: за консултации, за прескрипции и общи разходи. Общите разходи за здраве са били с 20% по-ниски при пациенти, които се консултират със семейни лекари хомеопати във Франция в сравнение със семейните лекари, които практикуват само конвенционална медицина. По-ниската цена на рецептите на лекарите хомеопати е частично компенсирана от по-високите разходи за консултации. Лекарите хомеопати предписват много по-малко потенциално опасни лекарства, включително психотропни, антибиотици и нестероидни противовъзпалителни средства. [16]

Всички сравнителни проучвания за ефективността на хомеопатията показват, че интегрирането ѝ в здравната система води до по-добри резултати за пациентите с подобрена безопасност. Анализите на икономическата ефективност не показват нито допълнителни, нито намалени разходи.

Безопасност на хомеопатията

Доверието на лекарите и потребителите в безопасността на хомеопатията е оправдано. Няма доказателства, че хомеопатичните медикаменти причиняват сериозни или дълготрайни вреди. Систематичен преглед за безопасността на хомеопатията, който включва щателно търсене на публикации на английски език и запитвания към регулаторните органи, включително FDA (Федералната агенция по лекарствата на САЩ), заключава: „Хомеопатичните медикаменти могат да провокират неблагоприятни ефекти, но те обикновено са леки и преходни; няма достатъчно доказвани нежелани лекарствени реакции на хомеопатични медикаменти; има случаи на „грешна идентичност“, при които лекарства на билкова основа са описвани като хомеопатични. Основните рискове, свързани с хомеопатията, са косвени и по-скоро са свързани с човека, който предписва медикамента, отколкото със самия медикамент.“ [17]

Фундаментални изследвания: биологични модели

Има много хомеопатични изследвания, които използват животински модели, човешки клетки, растения и други организми. Към август 2017 г. базата данни HomBReX съдържа детайлна информация за 2 289 фундаментални научно-изследователски експеримента. Тя се поддържа от Фондацията „Карстен“ в Щутгарт Германия www.carstens-stiftung.de/hombrex и е достъпна безплатно. Карл Карстенс, който е дарител на фондацията е бил президент на Западна Германия (1979 – 1984 г.). От тези експерименти 89% отчитат поне един положителен резултат. Най-често използвани са животинските модели (371), следвани от растителните (201), от тези с човешки материал (92), от моделите с бактерии и вируси (37) и накрая от моделите с fungi (32). [18] Един от отличителните белези на висококачествената наука е репликацията. Неотдавнашен преглед на биохимични, имунологични, ботанически, клетъчни биологични и зоологични експерименти върху хомеопатични разреждания открива 98 повторени експеримента като над 70% от репликациите са положителни. [19]

Фундаментални изследвания: физически и химически методи

Хомеопатичните медикаменти се произвеждат от растения, животни (или части от животни) и други вещества, които биват подлагани на серийно разреждане и сукусии (енергично раздвижване) по време на производствения процес. Дванадесет независими изследователски лаборатории в САЩ, Франция, Италия, Русия и Индия са установили, че изследваните хомеопатични медикаменти съдържат различни наноструктури, включително изходен материал, силициеви наночастици и газови нано-мехурчета, разнородно разпръснати в колоиден разтвор [20], [21], [22], [23]. Тази разработка предполага, че хомеопатичните медикаменти, подобно на съвременните, инженерно създадени, наночастици, действат чрез модулиране на алоstaticната мрежа за реакция при стрес (алостазата е процесът на възстановяване на стабилна вътрешна среда), включително на цитокини, оксидативен стрес и протектори от топлинен удар [24], [25].

Клинични проучвания по хомеопатия

Към август 2017 год. публикуваните клинични проучвания по хомеопатия са 1 138. Подробности за тях могат да се намерят в базата данни CORE-HOM, достъпна на сайта <http://archiv.carstens-stiftung.de/core-hom> и също поддържана от Фондацията Карстенс.

Публикувани са четири систематични прегледа /метаанализа/ по хомеопатия за всякакви състояния. [26], [27], [28] Три от тях стигат до положително заключение, а именно: *има доказателства, че хомеопатията е клинично ефективна.*

Изключение прави прегледът на Shang et al. [28]. Този мета-анализ е противоречив, най-вече защото заключенията му се основават само на осем клинични проучвания, чиято идентичност остава скрита месеци след публикуването му, което изключваше информираното проучване на резултатите от него.

Единственият безспорен извод на този документ е, че клиничните хомеопатични изпитвания са с по-високо качество от съответните изпитвания в сферата на конвенционалната медицина. От общо 110 клинични изпитвания (по хомеопатия и конвенционална медицина), 21 изпитвания по хомеопатия и само 9 в сферата на конвенционалната медицина са определени като изпитвания „с по-високо качество“. [29] [30]

Водещ шведски учен в областта на медицината отбелязва: *„За да заключим, че хомеопатията няма клиничен ефект, трябва да пренебрегнем над 90% от наличните клинични изпитвания. Алтернативата е да прилагаме фалшиви статистически методи.“* [31] По-високото качество означава по-малък риск от пристрастия. Mathie et al. анализират рандомизирани клинични изпитвания в сферата на индивидуализираната хомеопатия и показват, че изпитвания с най-високо качество дават положителни резултати. [32]

Систематичните прегледи на рандомизирани, контролирани, хомеопатични изпитвания в специфични клинични ситуации също дават положителни резултати, както следва: алергии и инфекции на горните дихателни пътища (два систематични прегледа), [33], [34]; **Arnica** при операция на коляното, [35]; диария при деца, [36]; следоперативен илеус, [37]; ревматични заболявания, [38]; сезонен алергичен ринит (сенна хрема) (два систематични прегледа), [39] [40] и световъртеж. [41]

Заклучение

Когато се говори за хомеопатия, скептиците често твърдят, че няма научни доказателства. Тази кратка статия показва, че това не е вярно. Макар че според съвременните научни разбирания не е правдоподобно много високите разреждания, използвани в хомеопатията, да имат въздействие различно от плацебо, съществуват множество доказателства обратни на това твърдение. Хомеопатията е широко разпространена по света и нейната популярност нараства. Клиничните изследвания и синтезираните прегледи на подобни изслед-

вания показват, че хомеопатията е безопасна и ефективна при редица състояния. Интегрирането на хомеопатията в здравните системи има преимущества, включително по-добри резултати, по-малко използване на конвенционални лекарства, в т.ч. антибиотици и носи икономически ползи.

*За автора

Д-р Питър Фишър е бивш Директор по научни изследвания и лекар-консултант в Кралската лондонска болница за интегративна медицина (RLHIM)**. Бил е член на Кралския лекарски колеж, член на Експертния консултативен съвет по традиционна и комплиментарна медицина на Световната здравна организация. Взел е участие в изготвянето на Стратегията за традиционна и комплиментарна медицина 2014-2023 г. Бил е главен редактор на международното медицинско списание **Homeopathy**, както и личен лекар на Нейно Величество Кралицата на Обединеното кралство. Почина през 2018 година.

**RLHIM е част от *University College London Hospitals NHS Foundation Trust*, един от най-големите академични медицински центрове във Великобритания, и най-големият център за интегративна медицина в Европа в публичния сектор.

БИБЛИОГРАФИЯ

- [1] Bell IR, Schwartz GE. Adaptive network nanomedicine: an integrated model for homeopathic medicine. *Frontiers in Bioscience (Scholar Ed.)*. 2013;5:685-708
- [2] Calabrese EJ (2016). Preconditioning is hormesis part I: Documentation, dose-response features and mechanistic foundations. *Pharmacol Res*. 2016 110:242-264.
- [3] Calabrese V, Giordano J, Signorile A, Laura Ontario M, Castorina S, De Pasquale C, Eckert G, Calabrese EJ (2016). Major pathogenic mechanisms in vascular dementia: Roles of cellular stress response and hormesis in neuroprotection. *J Neurosci Res*. 94(12):1588-1603.
- [4] Relton, C, Cooper, K, Viksveen, P, Fibert, P, Thomas, K. Prevalence of homeopathy use by the general population worldwide: a systematic review. *Homeopathy*. 2017; 106: 69–78
- [5] Dossett, M, Davis, R.B, Kaptschuk, T.J, Yeh, G.Y. Homeopathy Use by US Adults: Results of a National Survey. *American J Public Health*. 2016; 106: 743–745
- [6] Lert F, Grimaldi-Bensouda L, Rouillon F et al. Characteristics of patients consulting their regular primary care physician according to their prescribing preferences for homeopathy and complementary medicine. *Homeopathy* (2014);103: 51-57
- [7] Rossignol M, Begaud B, Engel P, et al. Impact of physician preferences for homeopathic or conventional medicines on patients with musculoskeletal disorders: results from the EPI3-MSD cohort. *Pharmacopepidemiol. Drug Saf*. 2012, 21:1093-101.
- [8] Grimaldi-Bensouda L, Begaud B, Rossignol M, Avouac B, Lert F, et al. (2014) Management of Upper Respiratory Tract Infections by Different Medical Practices, Including Homeopathy, and Consumption of Antibiotics in Primary Care: The EPI3 Cohort Study in France 2007–2008. *PLoS ONE* 9(3): e89990
- [9] Grimaldi-Bensouda L, Abenheim L, Massol J et al. Homeopathic medical practice for anxiety and depression in primary care: the EPI cohort study. *BMC Complementary and Alternative Medicine* (2016) 16:125
- [10] Riley D, Fischer M, Singh B, et al. (2001). Homeopathy and Conventional Medicine: An Outcomes Study Comparing Effectiveness in a Primary Care Setting. *Journal of Alternative and Complementary Medicine*, 7:149–159.
- [11] Haidvogel M, Riley D, Heger M et al. Homeopathic and conventional treatment for acute respiratory and ear complaints: A comparative study on outcome in the primary care setting. *BMC Complement Altern Med*. 2007; 7: 7.
- [12] Trichard M, Chafferin G, Nicoloyannis N (2005). Pharmacoeconomic comparison between homeopathic and antibiotic treatment strategies in recurrent acute rhinopharyngitis in children. *Homeopathy*, 94:3–9.
- [13] Trichard M, Chafferin G (2004). Effectiveness, quality of life, and cost of caring for children in France with recurrent acute rhinopharyngitis managed by

homeopathic or non-homeopathic General Practitioners. *Disease Management and Health Outcomes*, 12:419–427.

- [14] Witt C, Keil T, Selim D, et al. (2005). Outcome and costs of homeopathic and conventional treatment strategies: a comparative cohort study in patients with chronic disorders. *Complementary Therapies in Medicine*, 13:79-86.
- [15] Witt CM, Lütke R, Baur R, Willich SN (2005). Homeopathic medical practice: long-term results of a cohort study with 3,981 patients. *BMC Public Health*, 5:115.
- [16] Colas A, Danno K, Tabar C, Ehreth J, Duru G. Economic Impact of Homeopathic Practice in General Medicine In France. *Health Economics Review* (2015) 5:18.
- [17] Dantas F, Rampes H (2000). Do homeopathic medicines provoke adverse effects? A systematic review. *Br Homeopath J*. 89:535–38.
- [18] Clausen J, van Wijk R, Albrecht H. Review of the use of high potencies in basic research on homeopathy. *Homeopathy* (2011) 100, 288-292.
- [19] Endler PC, Bellavite P, Bonamin L, Jäger T, Mazon S. Replications of fundamental research models in ultra high dilutions 1994 and 2015. *Homeopathy* (2015):104 ;234 - 245
- [20] Bhattacharyya SS, Mandal SK, Biswas R, Paul S, Pathak S, Boujedaini N, Belon P, Khuda-Bukhsh AR: In vitro studies demonstrate anticancer activity of an alkaloid of the plant *Gelsemium sempervirens*. *Exp Biol Med (Maywood)* 2008, 233(12):1591–1601.
- [21] Chikramane PS, Suresh AK, Bellare JR, Kane SG: Extreme homeopathic dilutions retain starting materials: A nanoparticulate perspective. *Homeopathy* 2010, 99(4):231–242.
- [22] Upadhyay RP, Nayak C: Homeopathy emerging as nanomedicine. *International Journal of High Dilution Research* 2011, 10(37):299–310.
- [23] Ives JA, Moffett JR, Arun P, Lam D, Todorov TI, Brothers AB, Anick DJ, Centeno J, Nambodiri MA, Jonas WB: Enzyme stabilization by glass-derived silicates in glass-exposed aqueous solutions. *Homeopathy* 2010, 99(1):15–24
- [24] Karatsoreos IN, McEwen BS: Psychobiological allostasis: resistance, resilience and vulnerability. *Trends Cogn Sci* 2011, 15(12):576–584.
- [25] McEwen BS: Central effects of stress hormones in health and disease: Understanding the protective and damaging effects of stress and stress mediators. *Eur J Pharmacol* 2008, 583(2–3):174–185.
- [26] Kleijnen J, Knipschild P, ter Riet G (1991). Clinical trials of homeopathy. *British Medical Journal*, 302:316–323.
- [27] Linde K, Clausius N, Ramirez G et al. Are the clinical effects of homeopathy placebo effects? A meta-analysis of placebo-controlled trials. *Lancet* 2005; 366:2081–2082.
- [28] Shang A, Huwiler-Muntener K, Nartey L, et al. (2005). Are the clinical effects of homeopathy placebo effects? Comparative study of placebo-controlled trials of homeopathy and allopathy. *Lancet*, 366:726–732.
- [29] Fisher P, Berman B, Davidson J, Reilly D, Thompson T et al. Meta-analysis of homeopathy. *Lancet* 2005; 366:2083-4.
- [30] Ldtke R, Rutten AL. The conclusions on the effectiveness of homeopathy highly depend on the set of analyzed trials. *J Clin Epidemiol* 2008; 61:1197–1204.
- [31] Hahn RG. Homeopathy: Meta-Analyses of Pooled Clinical Data. *Forsch Komplementmed* 2013;20:376–381.
- [32] Mathie RT, Lloyd SM, Legg LA, et al. Randomised placebo-controlled trials of individualised homeopathic treatment: systematic review and meta-analysis. *Syst Rev* 2014;3:142.
- [33] Bergemann SM, Bornhöft, Bloch D, Vogt-Frank C, Righetti M, Thurneysen A, Clinical Studies on the Effectiveness of Homeopathy for URTI/A (Upper Respiratory Tract Infections and Allergic Reactions). In Bornhöft G, Matthiessen PF (eds), *Homeopathy in Healthcare – Effectiveness, Appropriateness, Safety, Costs*. Springer, Berlin 2011.
- [34] Bellavite P, Ortolani R, Pontarollo F, et al. Immunology and homeopathy. 4. Clinical studies – Part 1. Evidence-based Complementary and Alternative Medicine: eCAM, 2006; 3: 293–301.
- [35] Brinkhaus B, Wilkens JM, Lütke R, et al. Homeopathic arnica therapy in patients receiving knee surgery: Results of three randomized double-blind trials. *Complementary Therapies in Medicine*, 2006; 14: 237–246.
- [36] Jacobs J, Jonas WB, Jimenez-Perez M, Crothers D. Homeopathy for childhood diarrhea: combined results and metaanalysis from three randomized, controlled clinical trials. *Pediatric Infectious Disease Journal*, 2003; 22: 229–234.
- [37] Barnes J, Resch K-L, Ernst E. Homeopathy for postoperative ileus? A meta-analysis. *Journal of Clinical Gastroenterology*, 1997; 25: 628–633.
- [38] Jonas WB, Linde K, Ramirez G. Homeopathy and rheumatic disease. *Rheumatic Disease Clinics of North America*, 2000; 26: 117–123.
- [39] Taylor MA, Reilly D, Llewellyn-Jones RH, et al. Randomized controlled trials of homeopathy versus placebo in perennial allergic rhinitis with overview of four trial series. *British Medical Journal*, 2000; 321: 471–476.
- [40] Bellavite P, Ortolani R, Pontarollo F, et al. Immunology and homeopathy. 4. Clinical studies – Part 2. Evidence-based Complementary and Alternative Medicine: eCAM, 2006; 3: 397–409.
- [41] Schneider B, Klein P, Weiser M. Treatment of vertigo with a homeopathic complex remedy compared with usual treatments: a meta-analysis of clinical trials. *Arzneimittelforschung*, 2005; 55: 23–29.

Източник: <https://homeopathy-uk.org/treatment/evidence-for-homeopathy/scientific-evidence-and-homeopathy> Top of Form

ХОМЕОПАТИЯ при ТРЕВОЖНОСТ с неспокойствие

Aconitum D6

Gelsemium D6

Galphimia glauca D6

По препоръка на **г-р Иван Несторов**, лекар хомеопат

Aconitum D6

- ➔ при пациент с остра, брутално настъпваща паника
- ➔ усещане за непосредствена опасност
- ➔ сърцебиене

Gelsemium D6

- ➔ безпокойство в очакване на предстоящо събитие
- ➔ екстремен страх, който блокира умствено, парализира пациента
- ➔ характерно е треперене
- ➔ съпътстващи диария и/или позиви за уриниране

Galphimia glauca D6

- ➔ променя психо-емоционалната настройка (намалява усещането за опасност, враждебна среда и съответно - прекомерна защита)

Начин на приемане:

По 1 доза от всеки медикамент (5-10 глобули), 3-5 пъти дневно.

При подобряване на състоянието приемите постепенно се разреждат, след което се спират.

ВАЖНО: Препоръчително е медикаментите да бъдат приемани самостоятелно, като се регулират, но е допустимо да бъдат взети и заедно, в един и същи прием. При желание можете да разтворите по 3 дози от всеки медикамент в 100 – 150 мл вода, която да се изпива на глътки в хода на деня. В случая преди всяко отпиване, е необходимо шишето с разтвора да се разклаца енергично.

Хомеопатичните монопрепарати на DHU се предлагат под формата на глобули (малки гранули), произведени и импрегнирани с хомеопатичното вещество по изключително прецизна технология. Те имат бърз ефект при остри състояния със своето органотропно действие - повлияват водещите симптоми и първопричината на заболяването.

КУПЕТЕ ОНЛАЙН от: www.afya-pharmacy.bg – в категория Хомеопатия.

Гореща линия на DHU! Ако не можете да намерите Вашето лекарство в D потенция на Немския хомеопатичен съюз, обадете се на тел. **02 861 40 00** (в работно време от 10-17 ч.)

В помощ на практиката

ПРИЛОЖЕНИЕ НА ХОМЕОПАТИЯТА В СТОМАТОЛОГИЧНАТА ПРАКТИКА

Д-р Хорхе Манреса, Испания

Сред здравните специалности, в които можем да използваме хомеопатични медикаменти, може би една от най-малко познатите или на която не обръщаме достатъчно внимание е стоматологията, въпреки че хомеопатията има множество показания, подобно на другите здравни специалности.

Различни клинични проблеми като тревожност преди посещение при зъболекаря, инфекции, болка, кървене или цикатризация могат да бъдат ефективно лекувани с хомеопатични медикаменти, независимо от възрастта на пациента.

Често пациентът, който отива при зъболекаря, страда от алергия към антибиотик или противовъзпалително, или му е трудно да преодолее страха от посещението, или приема други лекарства, или състоянието му (например на бременни жени) ограничава терапевтичните възможности на конвенционалните медикаменти. В тези случаи хомеопатичното лечение може да бъде полезно, безопасно и съвместимо с лекарствата, приемани от пациента. Както сме коментирали многократно, можем да ги използваме и като допълнение към конвенционалното лечение.

Нека разгледаме различните ситуации, в които можем да мислим за хомеопатия, когато посещаваме зъболекаря:

- **В случай на страх или тревожност от отиване на консултация или по време на нея.**
- **При подготовка на пациента за интервенция или за преодоляване на страха от нея.**
- **Преди и след орална хирургия.**
- **За хеморагии, причинени от манипулации върху орални тъкани.**

- **При болка.**
- **За превенция или лечение на инфекции – както остри, така и хронични.**
- **За заболявания, които засягат венците.**

Страх от стоматолога

За някои хора посещението на зъболекар предполага значителен стрес. При децата това е нещо съвсем обичайно.

Звучите, които се разнасят от кабинета, аспектът на работния материал, наклонената върху нас позиция, в която професионалистът работи и множество други детайли, предизвикват страх у някои пациенти и известно отхвърляне на денталните лечения.

Що се отнася до мен самия, въпреки че редовно посещавам стоматолога още от 7 годишна възраст, признавам, че не ми е никак приятно.

Хомеопатията разполага с много полезни медикаменти за лечение на тази нервност/тревожност, която възниква при подобни ситуации.

- **ARGENTUM NITRICUM:** Тревожността преди посещение при зъболекаря се изразява под формата на физическа възбуда, на неспокойствие.
- **GELSEMIUM SEMPERVIRENS:** Страхът предизвиква блокиране и треперене, „парализира“ ни. Всеки от тях може да се използва, разбира се, и при страх от операция. Препоръчвам ги.

Подготовка за консултация или интервенция

Превантивно можем да използваме хомеопатични медикаменти за предотвратяване на четирите явления, от които най-много се страхуваме при хирургическа интервенция: хеморагия, болка, инфекции и цикатризация.

Хеморагия

Има един медикамент, който лекарят хомеопат използва системно във всяка ситуация, която включва „агресия“ към човешкото тяло (каквато е зъбната екстракция) и това е **ARNICA MONTANA**. Той ще ограничи кървенето, възпалението и хематомите, както и болката. Всъщност медикаментът е много ефективен, когато става дума за болка, причинена от травма.

При хора, които са склонни към кървене с изтичане на яркочервена, несъсирваща се кръв и малко или никаква болка, приемането на **MILLEFOLIUM** ще бъде много полезно за намаляване на кървенето, особено ако преди това са приели **PHOSPHORUS** (голям хомеопатичен медикамент, показан почти системно за кръвоизливи.)

Стоматолог и болка

Вече коментирах интереса към медикамента **ARNICA MONTANA** за едновременното лечение на болка, възпаление и кървене.

В много от дейностите, които стоматолозите извършват, в по-голяма или по-малка степен участват зъбните нерви. **HYPERICUM PERFORATUM** е подходящ медикамент при болка, предизвикана от травма на нерва като води до подобряването ѝ.

Една от тъканите, които биват засягани при стоматологична работа, е най-външният слой на костта, в случая на челюстта, която се нарича периост. Медикаментът **MEZEREUM** е много ефективен при болка в областта на синусите, особено ако е придружена от инфекция.

Зъбни инфекции и хомеопатия

Има един хомеопатичен медикамент за лечение на инфекция, който ние лекарите предписваме както превантивно, така и терапевтично – **PYROGENIUM**. Можем да го използваме както при остри, така и при бавнопротичащи или хронични инфекции.

В случай на остра инфекция към **PYROGENIUM** ще добавим един систематично показан медикамент – **HEPAR SULFUR**, който можем да използваме както при съществуваща инфекция, така и когато искаме да предотвратим появата ѝ.

MERCURIUS SOLUBILIS е показан за пациенти, които имат обложен език, с отпечатъци от зъбите, лош дъх, гъста слюнка и подути и дори кървящи венци. Медикаментът е много добър и за лечение на тонзилит.

AURUM METALLICUM е медикамент, който може да се използва при супурации, придружени от увеличени и твърди подчелюстни лимфни възли. Медикаментът е особено полезен при нагнояване на късите кости.

И накрая, не мога да не спомена **SILICEA** като медикамент, който ще сложи край на онези хронични, безкрайни инфекции, които реагират трудно на антибиотици.

Хомеопатия, прилагана за цикатризация

При пациенти с подозрение или анамнеза за лоша цикатризация, приемът на **GRAPHITES** може да бъде от голяма полза за съкращаването и постигане на по-добра адекватност.

Ако операцията е включвала скалпел,

STAPHYSAGRIA може да ни помогне много за добра и бърза еволюция.

Дентална хомеопатия за лечение на проблеми с венците, гингивит и пародонтит

Устата е един от органите, които могат да се възползват най-ефективно от хомеопатичното лечение. Хомеопатичните медикаменти се прилагат като комплексно лечение на пародонтит.

Видът на устата, венците и гърлото определя показанията за медикаменти като **MERCURIUS SOLUBILIS**, **MERCURIUS VIVUS** и **MERCURIUS CYANATUS**.

Както вече говорихме устната кухина има следния вид: силно подути, инфектирани и лесно кървящи, дори при най-малкото докосване, венци, клатещи се зъби, вискозна слюнка, неприятен дъх.

Посочените медикаменти, поотделно или в комбинация, могат да бъдат много полезни при лечението на пародонтит, инфекция или болка. Разбира се, от съществено значение е стоматологичното лечение и специалистът ще реши какъв медикамент трябва да бъде използван при всяка конкретна ситуация.

Нескончаеми инфекции

Причината да се прибегва към хомеопатични медикаменти при здравословни проблеми е тяхната ефективност както при остри, така и при хронични инфекции.

В стоматологията има случаи, когато въпреки конвенционалното лечение с множество лекарства и манипулации от страна на денталния лекар, инфекцията не може да бъде премахната.

Медикаменти като **HEPAR SULFUR**, **PYROGENIUM** или **SILICEA**, приемани периодично, според указанията за дозировка и подбрани в зависимост от ситуацията, ни позволяват да се намесим при инфекции, които все още не са отзвучали, въпреки привидно добре показаните лечения.

В действителност списъкът на хомеопатичните медикаменти, които действат върху орално-денталната сфера, при различни патологии е обширен. Посочените медикаменти са само малък пример за най-често използваните в клиничната практика.

В днешни времена, когато броят на хората, алергични към конвенционални медикаменти (противовъзпалителни, антибиотици, аналгетици ...) се увеличава, не би навредило хомеопатията да бъде интегрирана във фармакологичното лечение на пациентите в стоматологичните кабинети. Това би било само от полза за пациента. Обсъдете го с Вашия стоматолог и не забравяйте, че **ХОМЕОПАТИЯТА ДАВА ОЩЕ ЕДНА ВЪЗМОЖНОСТ**.

Източник: <https://www.hablandodehomeopatia.com/aplicacion-y-uso-de-la-homeopatia-en-odontologia/>

Хомеопатията по света

Д-Р МИШЕЛ РУБИРОЛА – ЕДИН ХОМЕОПАТ В КМЕТСТВОТО НА МАРСИЛИЯ

Почти новак в политиката, преди победата си в общинските избори през юни, д-р Мишел Рубирола, новият кмет на Марсилия, бе добре известна в медицинската общност със своята позиция в полза на хомеопатията и интегративната медицина. Тя се вдигна на бунт срещу всички, които се отнасят към лекарите, практикуващи тези терапии, като към „шарлатани“, въпреки че

имат същото образование като колегите си общопрактикуващи лекари.

Д-р Мишел Рубирола, която скоро ще навърши 64 години, е майка на три деца, лекар и общественик загрижен от дълго време за околната среда. Тя бе избрана за кмет на Марсилия на 28 юни т.г., като водач на „Марсилска пролет“. Така тя стана първата жена, заемала тази пост. Мишел Рубирола е представител на левицата и нейното избиране слага край на четвърт век управление на десницата във втория по големина град на Франция.

Тази всеотдайна лекарка стана популярна с борбата си за социално равенство и екология, но също така доби известност с това, че защитава хомеопатията. Смела позиция в момент, в който тази терапия е жертва на системно и неоправдано очерняне.

Спортен лекар, терапевт и хомеопат

През 1966 г., на десетгодишна възраст, Мишел Рубирола постъпва в девическия лицей в Марсилия (Лицей Монгран), където учи до получаване на бакалавърската си степен през 1973 г. След това продължава обучението си в Медицинския факултет в Тимон, Марсилия от 1974 до 1981 г. Дипломира се като лекар с допълнителна специалност по хомеопатия. През 1981 г. отваря свободна практика по обща медицина с хомеопатична насоченост, където работи до 1997 г.

От 1994 г. д-р Рубирола работи за Центъра за здрава профилактика в Марсилия, но още от 1987 г. започва да сътрудничи на Първичната здравноосигурителна каса в департамента Буш дю Рон (Bouches du Rhône). От 2010 г. Д-р Рубирола работи за ЕдюСанте* като специалист и преподавател по лечебно поведение на пациента. Нейните области на компетентност са спортна медицина,

обществено здраве, терапевтично образование на широката публика и хомеопатия.

Новата кметица на Марсилия практикува хомеопатия от 26 годишна възраст. Тя предписва хомеопатични медикаменти, като съпътстваща терапия, най-често на хронично болни пациенти. Д-р Рубирола вижда в тази „нежна“ медицина множество предимства като: ниски цени, ефективност, липса на лекарствени взаимодействия и вторични, тежки, нежелани реакции, и т.н. Освен това хомеопатията възпира „бързите“ консултации в лекарските кабинети. По тази причина тя винаги е защитавала хомеопатичната практика. Тази нейна позиция ѝ носи редица критики от колеги – общопрактикуващи лекари.

По-хуманна и обърната към личността алтернатива...

Но това не я разколебава. Мишел Рубирола осъзнава потенциала на хомеопатията и пледира за „комплементарност в медицинската практика в интерес на пациента“, който „също има желание да взема по-дейно участие когато става дума за неговото здраве“. В изявление, в което изразява почитта си към колега, през 2019 г. тя заявява, че подкрепя „тази визия и тази медицинска практика, при която човекът стои в центъра „Тя смята, че „важното е преди всичко да се постави диагноза, а след това да се премисли терапията, да се сподели с пациентите, с родителите. Далеч от безсърдечието на онази медицина, която презира страдация“.

Д-р Мишел Рубирола протестира също срещу медиите и лекарите от „телевизора“, които представят своите колеги хомеопати като невежи, въпреки че всички са завършили еднакви по ценз медицински университети. Тя изказва съжаление, че хомеопатите са „унизени и изтласкани от науката от медицинската общност, която пледира за медицина на доказателствата въз основа на кохортни изследвания и научни доказвания, но не взема предвид реалния живот, нуждите и възможностите на конкретния пациент и която определя алтернативните методи в медицината, включително хомеопатията, като шарлатанство, като вид религиозни вярвания ...”.

* Център за здравно обучение, чиято основна цел е оптимизиране на връзката лекар-пациент.

Източник: <https://safe-med.fr/2020/07/17/michele-rubirola-une-homeopathe-a-la-mairie-de-marseille/>